

4

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuosien 2019–2021 osallisuussuunnitelman toteutuminen

HEL 2018-012860 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuosien 2019–2021 osallisuussuunnitelman ja osallisuuden kehittämisen kohteiden toteutumisen.

Esittelijän perustelut

Osallisuus- ja vuorovaikutusmalli

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 keskiössä on asukkaiden osallisuuden edistäminen. Strategiallaan Helsinki vahvistaa asemaansa osallisuuden ja avoimuuden edelläkävijänä. Helsingin kaupungin osallisuuden periaatteet on kirjattu Helsingin kaupungin hallintosääntöön, jolloin ne sitovat koko kaupunkiorganisaatiota.

Helsingin kaupunki on määrittänyt osallisuuden periaatteiksi:

- yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntämisen
- omaehtoisen toiminnan mahdollistamisen
- yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luomisen.

Kaupunginhallitus päätti 13.11.2017, että Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalli arvioidaan valtuustokauden aikana kaupunginhallituksessa. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti toimialalautakuntia samassa yhteydessä osaltaan raportoimaan osallisuuden toteutumisesta. Helsingin kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin kokonaisuuden väliarviointiraportti käsiteltiin osana valtuustokauden puoliväliarviointia valtuustoseminaarissa 13.–14.6.2019.

Osallisuussuunnitelman arviointi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi 18.12.2018 toimialan osallisuussuunnitelman vuosille 2019–2021. Suunnitelma määrittelee osallisuuden toteuttamisen keskeiset osa-alueet, kehittämisen lähtökohdat ja päätoimenpiteet toimialalla.

Samalla lautakunta linjasi, että osallisuussuunnitelman periaatteita käytetään yhtenä ohjenuorana, kun kehitetään kasvatuksen ja koulutuksen palveluja.

Toimialat raportoivat osallisuussuunnitelman toteutumisesta säännöllisesti apulaispormestarille sekä toimialalautakunnalle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi 14.4.2020 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuosien 2019–2021 osallisuussuunnitelman ja osallisuuden kehittämisen kohteiden väliarvioinnin.

Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin perustuvien osallisuuden osa-alueiden edistäminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osallisuussuunnitelman tavoitteiden edistäminen on jaettu kaupunkiyhteisesti määritettyihin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin osa-alueisiin:

- Kaupunkilaisten tiedon ja osaamisen hyödyntäminen
- Yhdenvertainen kaupunkilaisten osallisuus
- Alueellinen vaikuttaminen
- Kaupunkilaisten omaehtoinen toiminta
- Asioinnin asiakaskeskeisyys
- Osallisuutta tukevat rakenteet

Tavoitteita on asetettu oppijoiden ja huoltajien osallisuuden edistämisen lisäksi myös henkilöstölle. Kaikkia osallisuussuunnitelman tavoitteita on edistetty strategiakauden aikana.

Kaupunkilaisten tiedon ja osaamisen hyödyntämistä toiminnan ja palveluiden suunnittelussa on edistetty seuraavasti:

- keräämällä asiakaskokemustietoa säännöllisesti oppioilta, huoltajilta ja esihenkilöiltä tiedolla johtamisen tueksi kaikkiin palvelukokonaisuuksiin kehitetyillä asiakaskokemuskyselyillä,
- luomalla laadunhallinnalle ja arvioinnille entistä selkeämpiä rakenteita 2020 aloitetulla suomenkielisen ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatutyöllä,
- ottamalla vuonna 2021 aloitetussa hel.fi-verkkouudistuksessa viestinnän asiakaskeskeisessä kehittämisessä asiakkaiden tarpeet ja kehitystoiveet verkkosivujen uudistamisen lähtökohdaksi,
- vakiinnuttamalla toimialalle useita verkostomaisen työskentelyn ja vertaisoppimisen rakenteita kuten opettajaverkostot, tiimi- ja yhteisopettajuus, vertaismentorointi ja yhteistoimintafoorumit.

Yhdenvertaista kaupunkilaisten osallisuutta on tuettu:

- kehittämällä Mukana-ohjelmassa systeemiä malleja lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn sekä kehittämällä monikielistä ohjausta ja viestintää sekä kielitietoisuutta osana maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelmaa
- perustamalla Oppimisen tuen järjestöfoorumi, jonka tavoitteena on luoda pysyvä yhteistyö toimialan ja 14 järjestöjen välille vieraskielisten oppijoiden ja huoltajien kuulemiseksi
- tekemällä monikielisellä huoltajaviestinnällä erityisesti koronaan liittyen
- työstämällä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia
- kutsumalla ohjaajien ja opettajien lisäksi oppijoita kehittämistyöpajoihin ja Teams-keskusteluryhmiin
- kehittämällä oppimisen tukea varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella usealla eri tavalla mm. huoltajien ja oppijoiden osallisuuden edistämiseksi jokaisessa varhaiskasvatyksyksikössä on otettu käyttöön ryhmäportfolio, oppimisen tuen ja kaikille sopivan inklusiivisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittäminen laajenee kaikkiin esiopetusyksiköihin ja kouluihin, kiusaamisen vastainen ohjelma KVO13 on otettu käyttöön, Stadin ammatin- ja aikuisopiston oppimisen tuen palvelujen rakenteita ja prosesseja on kehitetty vastaamaan opiskelijoiden tarpeita, jokaisessa lukiossa on ollut vuodesta 2019 lähtien oma erityisopettaja ja lukioiden henkilökunta on syventynyt osana opetussuunnitelmaprosessia ohjauksen ja oppimisen tuen merkitykseen lukiolaisen opiskeluvuoden vahvistamisessa.

Alueellisen vaikuttamista on vahvistettu toimialalla:

- osallistamalla kaupunkilaisia palveluverkon suunnitteluun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen alueiden ja palveluverkon yhtenäistämiseksi
- tekemällä tilaverkkotarkastelua yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja kuntalaisten kanssa sekä huomioimalla kaikissa uusissa rakennushankkeissa, että asukkaiden ilta- ja viikonloppukäyttö on tiloissa mahdollista
- kehittämällä päiväkotien, koulujen ja kotien välistä yhteistyötä mm. järjestämällä huoltajille mahdollisuus osallistua varhaiskasvatussuunnitelman, perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmien päivittämiseen sekä asiakaskokemuskyselyiden suunnitteluun.

Kaupunkilaisten omaehtoista toimintaa on tuettu:

- ottamalla kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi, OmaStadi käyttöön oppilaitoskohtaisen Ruuti-rahaman sekä alueellisen kehittämiseen varatun RuutiBudjetin lisäksi

4.5.2021

- kehittämällä oppilas- ja opiskelijakuntien toimintaa osallistavammaksi, selkeyttämällä tehtäväkuvia sekä vaikuttamisen mahdollisuuksia hallituksille ja ohjaaville opettajille mm. Osallistu ja vaikuta –oppaalla.

Asiainnoin asiakaskeskeisyyttä ja digitaalista asiakaskokemusta on edistetty:

- kehittämällä toimialalle digitaalista asiointipalvelua eli Astia. Ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja suomenkieliseen perusopetuksen ensimmäiselle luokalle haetaan digitaalisesti Astissa, ja suomenkieliseen varhaiskasvatukseen hakua valmistellaan syksyille 2021 ja varhaiskasvatuksen sähköisestä viestintäkanavasta on tehty alustavat kartoitukset ja suunnitelmat
- uudistamalla esiopetuksen hakuprosessia siten, että kaikilla esikouluikäisten lasten huoltajilla oli mahdollisuus vastaanottaa esiopetuspaikka tekstiviestillä toimintakaudelle 2021–2022
- kehittämällä opettajille sisäinen tiedotuskanava Opehuone, OmaOps-työkalu arviointityön helpottamiseksi sekä Aula, joka kokoaa yhteen kaikki oppimiseen tarvittavat sähköiset työkalut.

Osallisuutta tukevien rakenteita ja käytäntöjä on kehitetty:

- toteuttamalla viittä OmaStadi-hanketta osallistaen käyttäjiä hankkeiden suunnittelussa. Kaksi hankkeista on lasten ja nuorten ehdottamia. Yksi hankkeista on valmistunut ja loput valmistuvat vuoden 2021 aikana
- vahvistamalla oppijoiden ymmärrystä osallisuuden mahdollisuuksista Helsingissä edellä mainitulla Osallistu ja vaikuta -oppaalla sekä vakiinnuttamalla kuukausittain järjestettävät oppilas- ja opiskelijakuntien virtuaaliset aamukahvit hyvien käytäntöjen jakamiseksi
- toteuttamalla ja vakinaistamalla nuorten läsnäolo ja puheoikeus -kokeilu lautakunnassa
- ottamalla toimialalla käyttöön pedagoginen suunnitelma tilasuunnittelua varten kaikissa tilaohjelman mukaisesti alkavissa perusparannus- tai uudisrakennushankkeissa
- ottamalla toimialan johtamisen keskiöön vuorovaikutteinen ja valmentava johtaminen, jolla vahvistetaan henkilöstön osallisuutta ja edistetään yhdessä tekemistä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Virve Vakiala, vuorovaikutusasiiantuntija, puhelin: 310 86722
virve.vakiala(a)hel.fi

4.5.2021

Asia/4

Liitteet

1	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan osallisuussuunnitelman toteutuminen 2019-2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano